

Korte boekbespreking

Reacties op het christelijk geloof

M.J.A. Zwikstra-de Weger

Wat is het verschil tussen al die godsdiensten, het gaat toch om dezelfde God? Ach, het zal met mij heus wel goed komen, ik doe toch mijn best? Hoe kun je nu nog geloven wat er in de Bijbel staat wanneer de wetenschap anders leert? Bestaat die God van jou eigenlijk wel? Zulke vragen kun je zomaar om je heen horen, en niet alleen uit de mond van een niet-gelovige of bij evangelisatie. Zelfs onze eigen jongeren kunnen vragen hebben bij het bestaan van God. Heb je dan altijd een antwoord paraat op dergelijke wezenlijke en vaak ook herkenbare vragen?

De Engelse theoloog Michael Green is begaan met mensen die in ongelof leven en in hun onwetendheid menen zich schampere vragen en opmerkingen ten aanzien van de Bijbel en het christelijk geloof te kunnen veroorloven. Hij heeft dit zich aangetrokken, voelt zich persoonlijk aangesproken en klimt daarom als het ware op de barricaden om het christelijk geloof te verdedigen tegen de aanvallen van die schampere reacties. Hij publiceerde er diverse boeken over. In *Dat geloof je toch niet!* geeft hij een populaire apologie, door vanuit de Bijbel te antwoorden op reacties op het geloof zoals hij die vaak te horen kreeg. Dat is een absoluut positieve insteek. Dat apologetische komt vooral uit in het eerste deel van het boek, waar Green met argumenten en bewijzen wil overtuigen, het tweede deel is meer getuigend. Hij behandelt onder andere onderwerpen als bovengenoemde, en ook vragen als: wie was Jezus eigenlijk, heeft Hij wel echt bestaan?; had Hij nou werkelijk een kind samen met Maria van Magdala?; het maakt toch niet uit wat je gelooft, als je maar oprecht bent?

Ik heb op zich best waardering voor dit boek, want Green schrijft gedreven, toegankelijk en vlot leesbaar, en de zaken die hij aansnijdt, zijn heel reëel. Met zijn uitwerking ervan ben ik daarentegen niet altijd gelukkig. Bovendien, vooral omdat hij toch wel enige bijbelkennis veronderstelt, heb ik me al lezend wel eens afgevraagd wie hij als zijn doelgroep ziet: twijfelende gelovigen, afgedwaalden of puur ongelovigen? Maar je kunt het boek in elk geval wel gebruiken bij het gesprek met al deze mensen en zeker voor het evangelisatiegesprek. Zowel voor je eigen voorbereiding als om de ander verder te helpen, als je het op enkele punten tenminste kritisch leest. En daar wil ik graag ter verduidelijking wat voorbeelden van noemen.

Soms irriteert Greens toon wanneer hij wat betweterig overkomt. Dat is met name wanneer hij in al zijn gedrevenheid steeds maar spreekt over bewijs en bewijsmateriaal, ook bijvoorbeeld uit buitenbijbelse bronnen. Al geeft hij toe dat veel in het geloof niet te bewijzen is, dat God zelf niet te bewijzen is, hij wil toch maar al te graag feiten en argumenten aandragen om maar over te komen en te overtuigen. Als hij stelt dat je niet kunt bewijzen dat God bestaat, meent hij dat er 'goede gronden' zijn wanneer hij gaat 'uitleggen waarom het veel moeilijker is om het bestaan van een opperwezen te ontkennen dan te aanvaarden' (p. 31).

Vervolgens draait het in zijn benadering veelal om de mens, en dat het geloof een geschenk van God zelf is, krijgt daardoor niet genoeg aandacht. Ter illustratie een citaatje, waarbij het me gaat om de (toon van de) laatste zin: 'Ik vroeg de Opgestane om in me te komen wonen. En dat heeft hij gedaan. Ik heb God niet gevonden. Mocht ik dat al willen, ik kon het niet. Ik wilde het trouwens niet eens, want daar was ik veel te egoïstisch voor. Maar hij heeft mij gevonden. Hij kwam naar de aarde om zichzelf aan mij bekend te maken. Hij stierf om de

schuld van mijn verkeerde daden weg te nemen. Hij leeft en is bezig mijn leven van binnenuit te veranderen. En dat ben ik allemaal erg gaan waarderen' (p. 88/89).

Bij alle goeds en waars wat Green over het kruis schrijft, scheidt hij op p. 27/28 op zijn minst verwarring: 'Door dat kruis zegt God tegen je dat het lijden hem aan het hart gaat. Hij is er met hart en ziel bij betrokken. Zozeer zelfs dat hij kwam om in het lijden te delen. Hij is voor altijd de lijdende God. Het kruis laat me zien dat God van me houdt, ook midden in pijn en lijden.' Iets dergelijks lees ik op p. 156: 'God de Vader en wij zelf zijn heel betrokken bij het kruis van Jezus Christus. Het zou erg misleidend en grof zijn om te suggereren dat God ons probleem op Jezus afgewenteld heeft. God was in Christus aan het kruis, en liet toe dat onze rebellie hem vernietigde. Zo groot was zijn liefde.' Hier lijken me echte ketterse denkbeelden naar voren te komen. Want Christus droeg toch in zijn menselijke natuur de toorn van God? En is veel lijden geen gevolg van onze zonde?

Ook betrapte ik de schrijver een enkele maal op arminiaanse gedachten, bijvoorbeeld op p. 128: 'Hij heeft recht op ons, als de almachtige God. En hij kan ons, als de almachtige God, veranderen, als we hem de ruimte geven in het leven dat we van hem gekregen hebben. De vraag is: laten we dat toe?' En wordt je leven direct een successtory als je Jezus hebt leren kennen? Volgens Green wel; na enkele voorbeelden genoemd te hebben, schrijft hij: 'Hij brengt voldoening in al onze relaties, als we hem de kans geven onze relatie met God te herstellen' (p. 21).

Tot slot kan ik het niet laten op te merken dat de vertaler niet altijd even zorgvuldig is geweest. Enkele malen gaat het over judaïsme, waar beslist jodendom bedoeld moet zijn; en namen als Juvenal en Pompey zijn toch echt de Engelse vorm van Juvenalis en Pompeius.

N.a.v.: Michael Green,

Dat geloof je toch niet! Twaalf veelgehoorde reacties op het christelijk geloof, Plateau, Barneveld, 2007. ISBN 978 90 5804 037 4, 206 pag. Prijs €14,75